



BUDAPESTI  
**CORVINUS**  
EGYETEM

CORVINUS

securo a nōc remissio pota dem...  
generatione...  
pber hūgarica q' volum...  
fup...  
CORVINUS



# Etikai szempontok fontossága a gazdasági döntésekben

Győri Zsuzsanna  
Budapesti Corvinus Egyetem  
Gazdaságetikai Központ

# Mi indokolja az etika szerepét a gazdasági tevékenységben?

- Gazdasági tevékenység döntések sorozata
- A tevékenység kockázatvállalással jár
- Hatás másokra - felelősség
- Aszimmetrikus kapcsolat
- Sajátos konfliktusok (hasznos vs jó vs helyes)

# A felelősség másokkal való törődés

A természet, az emberek és a jövő generációk iránti felelősségünk független a jogoktól és az érdekeinktől.

- természetes felelősség (nem választható)
- szerződéses felelősség (választható)

# A felelősség arányos a hatalommal

Minél nagyobb a cselekedetünk hatása másokra, annál nagyobb a felelősségünk értük.

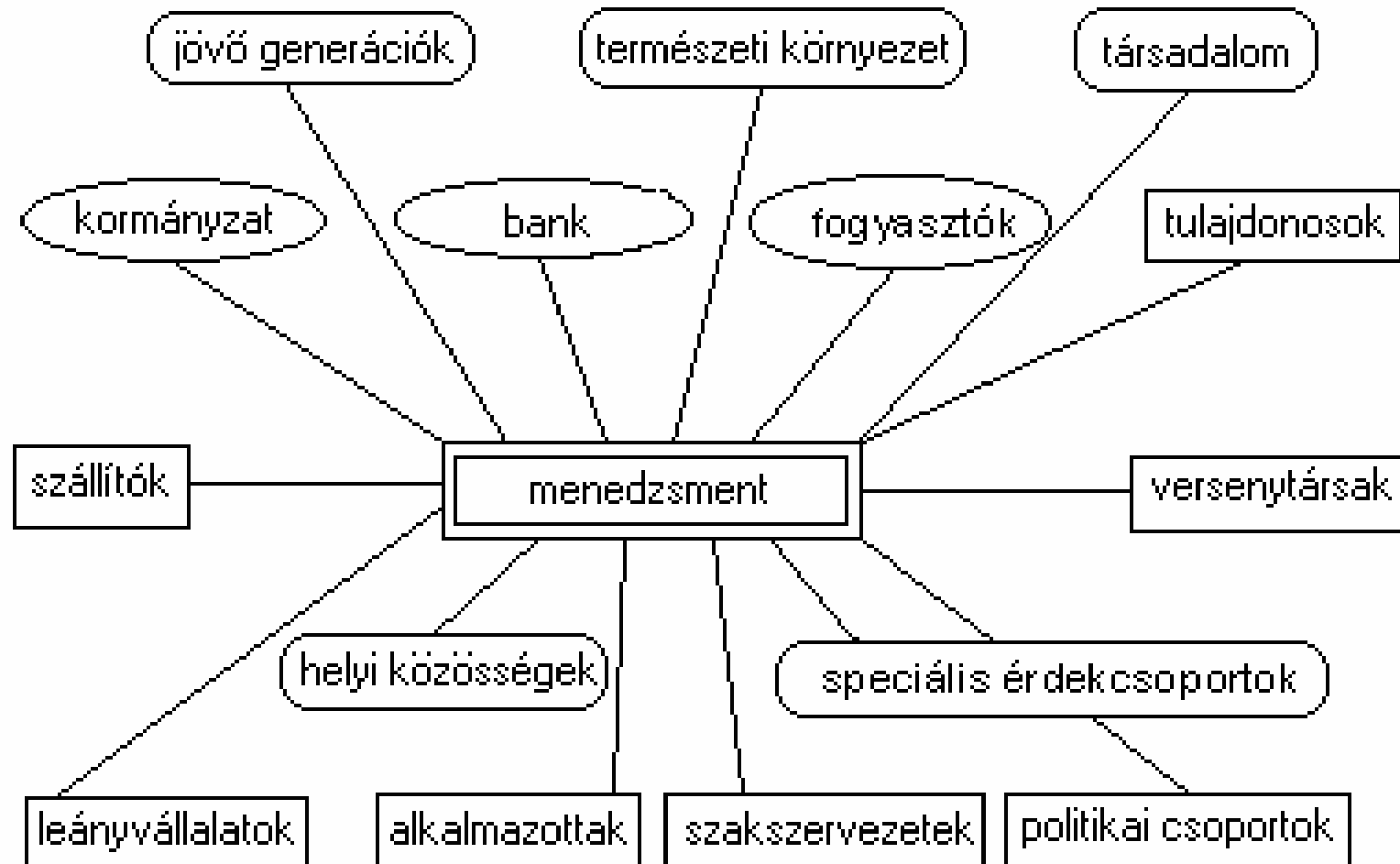
# A „stakeholder” fogalom

„stockholder”  $\Rightarrow$  „stakeholder”

Stakeholder:

minden olyan csoport vagy egyén, aki befolyásolni tudja a szervezet célmegvalósítását, illetve érintve van abban.

# A stakeholder-térkép



# Stakeholder elemzés

hatalom érdek	magas	alacsony
magas	KIRÁLY	ÁLDOZAT
alacsony	KIBIC	

# Általánosított agency elmélet

A managernek az összes stakeholdert kell képviselnie.

Trustee = megbízott (benne a „bizalom” szó, mint szótő)

Döntéshozatalnál összes érdek figyelembe vétele.  
Milyen súllyal? – egyensúlyra törekvés



# "I & We" paradigma (Etzioni)



Az emberek egyensúlyra törekszenek  
etikai felfogásuk és a hasznosság között.

# Az etikai döntési helyzet

- Létezik legalább 2 alternatíva
- Létezik legalább 1 cél
- Létezik legalább 1 stakeholder
- Létezik legalább 1 etikai norma

Amennyiben ilyen helyzettel állunk szemben, etikai felelősségünk van a döntés során, így felelősen kell döntenünk.



# Felelős döntés

A figyelembe veendő komponensek:

- célok ( $G_1, \dots, G_n$ ) ----- hasznos
- érintettek ( $S_1, \dots, S_p$ ) ----- jó
- normák ( $N_1, \dots, N_m$ ) ----- helyes

racionalitás + respektus + normakövetés

# Etikus (felelős) vállalatvezetés

a gazdasági hatékonyság mellett

az etikai normák betartása

és

az érintettekkel való törődés

„jót és jól” tenni



# Döntési helyzetek

gazdaságilag	etikailag	mit tegyünk?	hogyan hívjuk?
		<b>választjuk</b>	környezettudatos lehet, társadalmilag felelős nem
		normál üzletmenet	ha <b>nem</b> választjuk, az a <b>stratégiai, mély társadalmi felelősség</b>
		bizonyos mértékig választjuk	<b>operatív, "sekély" társadalmi felelősség</b>
		<b>nem választjuk</b>	korruptság, vagy esztelenség

Az etikus vállalatvezetés költségekkel jár.

A relatív költség számít

(azaz az etikus és az etikát figyelembe nem vevő cselekvés költségeit és hasznait kell összehasonlítanunk).



# Az etikus vállalatvezetés hasznai (már rövid távon is)

- (i) az opportunistá viselkedés csökkentése a vállalkozáson belül
- (ii) jó minőségű alkalmazottak rekrutációja
- (iii) az alkalmazottak elkötelezettségének erősítése a vállalkozás iránt
- (iv) a fogyasztók lojalitásának és ragaszkodásának a megnyerése
- (v) bizalmon alapuló kapcsolat kialakítása a szállítókkal és más partnerekkel

Hazudjunk etikát?

A haszonleső módon alkalmazott,  
látszat etika többet árt, mint használ.

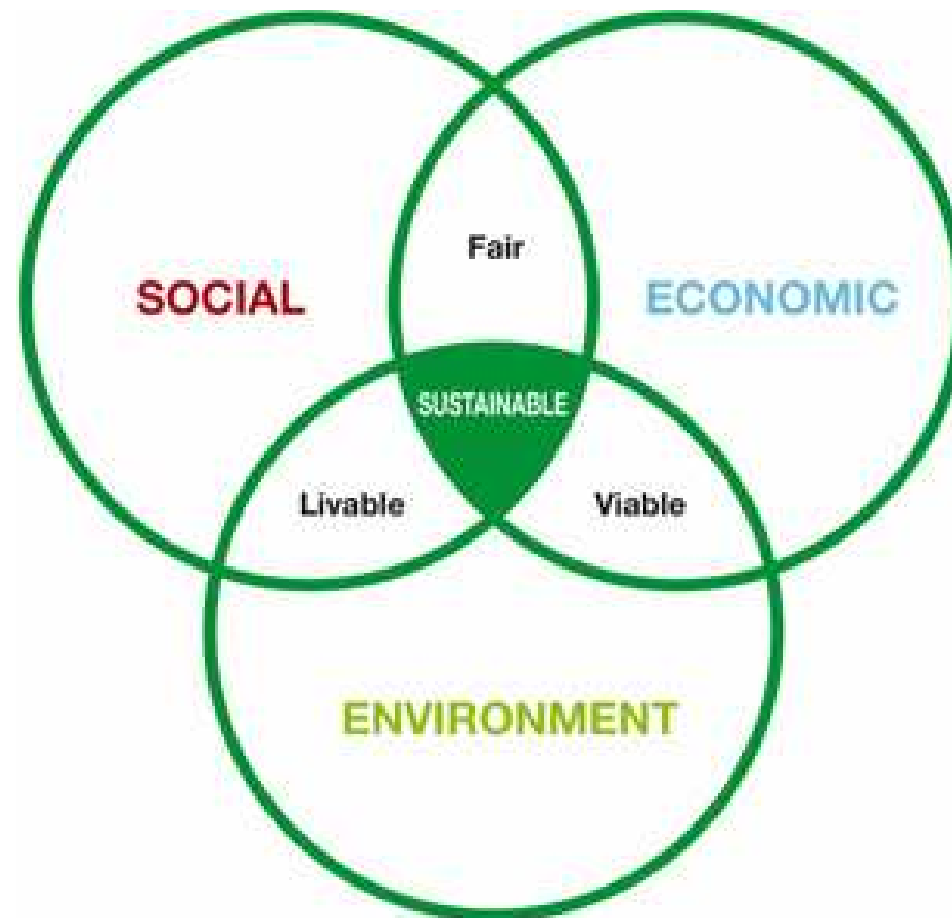
Csak a hiteles, igaz etika működik.

A kevesebb több -  
mindenki annyit vállaljon,  
amennyit komolyan tud teljesíteni.

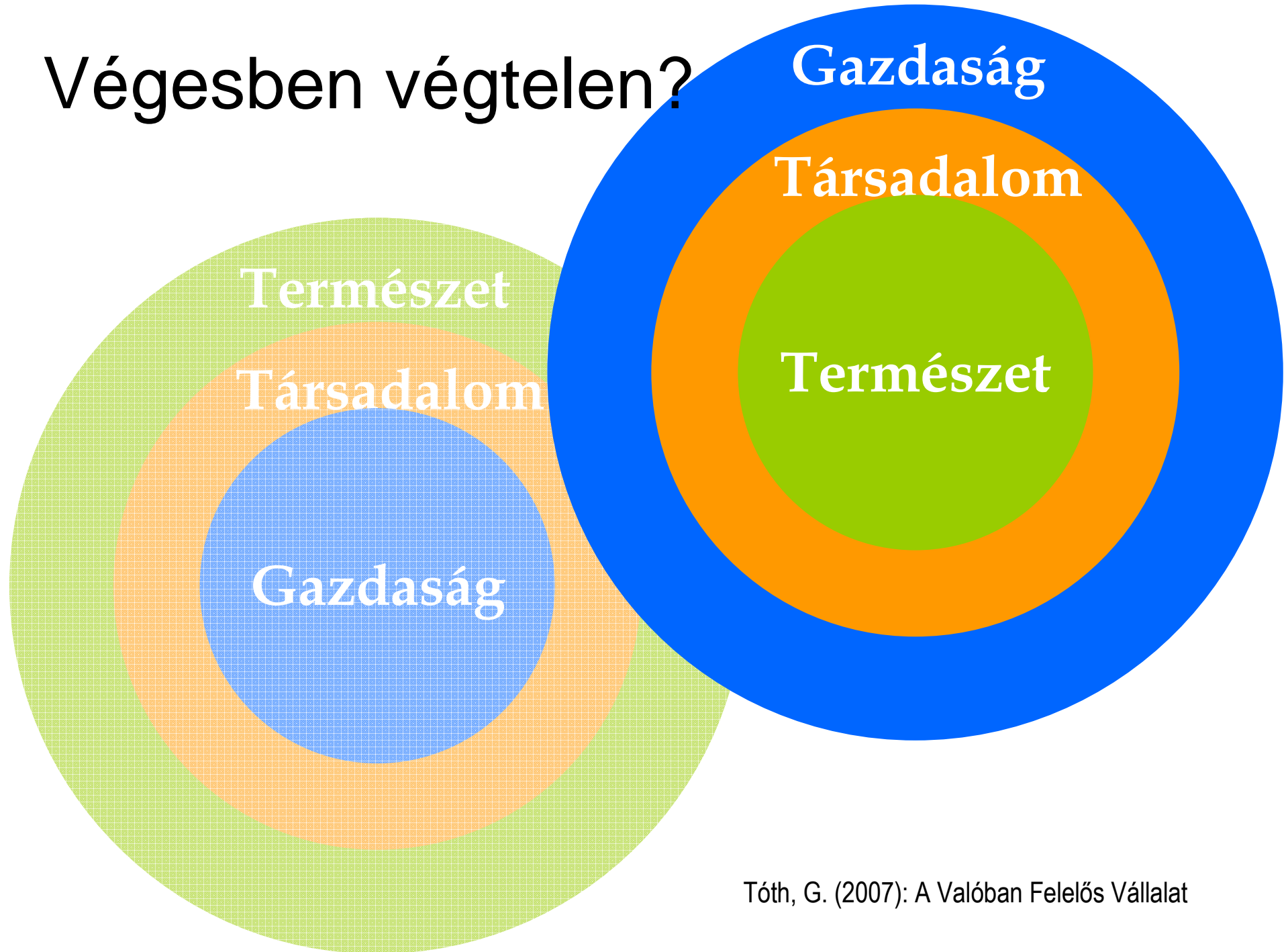




# Az etikus vállalatvezetés igazi hasznai



# Végesben végtelen?



Tóth, G. (2007): A Valóban Felelős Vállalat

**Köszönöm a figyelmet!**

Győri Zsuzsanna  
Budapesti Corvinus Egyetem  
Gazdaságtudományi Központ